

IT

vakblad voor
informatieprofessionals

Design thinking

Denken in oplossingen

Europeana

Laveren tussen platform
en netwerk

Digitale transitie

Polderen cruciaal

NDE

Verbinder in
de erfgoedwereld

2018 | 07

**GASTHOOFD-
REDACTEUR**

LILY KNIBBELER (KB)

OVER DE

**VERNETWERKTE
INFORMATIE-
SAMENLEVING**

COLOFON

IP is samen met Informatie-Professional.nl het onafhankelijke platform voor de informatiespecialist van vandaag en morgen. De lezers werken in de informatie-, bibliotheek-, archief- en erfgoedwereld.

ISSN: 1385-5328

IP is een uitgave (22ste jaargang) van Uitgeverij IP
Charlotte van Pallandtlaan 18
2772 TR Voorburg
tel. 06-44 09 19 85
www.informatieprofessional.nl

redactieadres

IP, Charlotte van Pallandtlaan 18,
2772 TR Voorburg,
tel. 06-44 09 19 85,
e-mail redactie@informatie-
professional.nl.

redactie

Maarten Brinkerink, Wilbert Helmus, Frank Huysmans, Dafne Jansen, Vincent M.A. Janssen, Alice de Jong, Evelien de Jonge, Andrea Langendoen, Leen Liefsoens, Edwin Mijsbergen, Ronald de Nijs (eindredacteur), Matthijs van Otegem, Vincent Robijn, Eric Sieverts, Sjors de Valk en Daniël de Vette.

vormgeving

Eric van den Berg,
egfvdberg@upcmail.nl,
Tom van Stavereen,
graphicisland@upcmail.nl.

medewerkers aan dit nummer

Marjo Bakker, Marc van den Berg, Marieke van Delft, Lily Knibbeler, Johan van der Knijff, Elsbeth Kwant, Bert Mulder, Melanie Peters, Marietje Schaake, Raymond Sniijders en Harry Verwayen.
Foto omslag: Beeldstudio KB;
bewerking: Eric van den Berg

abonnementen

Voor abonnementsprijzen en andere informatie zie InformatieProfessional.nl.

advertentieverkoop

Voor informatie over adverteren in blad of op de site:
Rajin Roopram, e-mail
rajin.roopram@kbenp.nl,
tel. 06-15201724.

Het verlenen van toestemming tot publicatie in dit tijdschrift strekt zich tevens uit tot het in enigerlei vorm elektronisch beschikbaar stellen.

INHOUD

12 Lily Knibbeler over de vernetwerkte informatiesamenleving

Wat betekent de vernetwerking voor de opdracht, missie en positionering van de KB?

Ronald de Nijs

17

Ethiek

Ethiek veronderstelt beter begrijpen, dan pas beter handelen, vindt Bert Mulder.

18

Laveren tussen platform en netwerk

De taken van Europeana vragen elk om een ander organisatie-model. Hoe gaat dat samen?

Harry Verwayen

20 NDE als verbinder in erfgoedwereld

Hét voorbeeld van vernetwerking in de erfgoedsector is het Netwerk

Digitaal Erfgoed (NDE). Ervaringen uit de praktijk.

Ronald de Nijs

23

Polderen

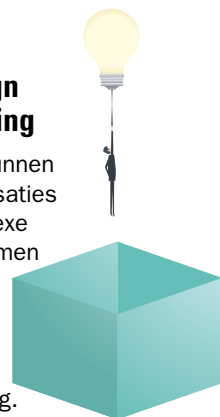
Polderen is een beproefd recept om de digitale transitie ook maatschappelijk tot een succes te maken, stelt Melanie Peters.

24

Design thinking

Hoe kunnen organisaties complexe problemen te lijf gaan? Met design thinking.

Dafne Jansen en Sjors de Valk

RUBRIEKEN

04

Foto van de maand
Finse ode

06

KB Onderzoekskroniek
Eerste Nederlandse webindex van cd-rom gered

07

IP lingo
Duppen

08

Oude bronnen
Hoeder van het historische boek

10

Q&A
Sarah Coombs

28

Vensters op een nieuwe werkelijkheid

Drie jonge professionals laten zien dat traditionele categorieën en denkkaders bijstelling verdienen.

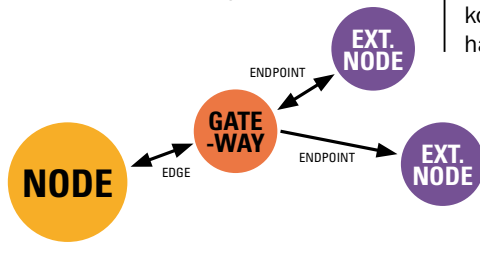
Ronald de Nijs

30

Naar een krachtig publiek knooppunt

Met haar nieuwe informatie-strategie kiest de KB voor een andere richting.

Marc van den Berg

32

Lessen in veranderen

In *Iedereen verandert – nu jij nog* bundelt consultant Hans Vermaak de lessen die hij in dertig jaar veranderen heeft geleerd.

Elsbeth Kwant

33

4 favorieten

Gasthoofdredacteur Lily Knibbeler koos vier objecten die veel over haar zeggen.

GASTHOOFD-REDACTEUR

Het is natuurlijk een hele eer om gevraagd te worden als gasthoofdredacteur voor IP. En dan nog wel als eerste. Toen ik dit voorjaar werd gevraagd, zegde ik gelijk toe. Mooie kans! Als directeur van de Koninklijke Bibliotheek ben ik veel bezig met de vraag hoe je maatschappelijke waarde levert in een digitaliserende samenleving en wat dat allemaal werkelijk betekent, ook voor onze eigen manier van denken en werken.

REDACTIONEEL | Lily Knibbeler

De kans om dat onderwerp verder te exploreren met en aan de hand van mensen die met dezelfde vraagstukken bezig zijn, nam ik dus graag aan. We gaan in dit nummer dus kijken naar organisaties die in netwerken maatschappelijke waarde leveren, zoals het Netwerk Digitaal Erfgoed en Europeanana. We horen van Melanie Peters waarom polderen helemaal niet uit de tijd is, maar juist een voorwaarde voor een inclusieve digitale transitie. We denken met Bert Mulder mee over de ethische aspecten van die verandering. En van Hans Vermaak leren we waarom klein en meeslepend veranderen beter is dan proberen alles van bovenaf te bedenken.

Ik heb ervan genoten om zo weer meer perspectieven te krijgen op een onderwerp dat ons allemaal aangaat, hoe we de menselijke maat behouden en zinvol werk doen in een gedigitaliseerde wereld. Ik hoop dat dat voor jullie ook geldt.

Foto: Lauren Hillebrandt, KB Beeldstudio

11

Wisselcolumn
Vechten voor het Europese model

38

Standplaats
Washington

39

Liefhebberij
Archiefkok

40

Juridische kwesties
Online beeldmateriaal niet zomaar te hergebruiken

42

Lifehacking
Digitale hand-out

43

Column
Inkt, pixels en modder

Lily Knibbeler:

'Het is onze grootste opdracht om onszelf onderweg steeds opnieuw uit te vinden'

We leven en werken in een vernetwerkte informatiesamenleving, zegt Lily Knibbeler, algemeen directeur van de Koninklijke Bibliotheek én gashoofdredacteur van deze IP-editie. Wat betekent dit voor de opdracht, missie en positionering van de KB?

Al tijdens haar studietijd wist Lily Knibbeler dat ze meer een 'bouwer' dan een wetenschapper was: iemand die met anderen iets voor elkaar wil krijgen dat van belang is. 'Hoewel ik het lesgeven heel leuk vond, wist ik dat ik niet altijd in de wetenschap zou blijven werken,' aldus Knibbeler. Maar na een studie Geschiedenis en een fellowship aan Harvard University wilde ze toch nog graag een proefschrift schrijven: ze promoveerde op crisismanagement in de Griekse oudheid.

Bouwen kon ze meer bij het Prins Bernhard Cultuurfonds, waar ze vervolgens terecht kwam. 'Ik vond het een mooie plek om het culturele en wetenschappelijke veld in Nederland te leren overzien en te ontdekken hoe al die verschillende instellingen en organisaties functioneerden.' Bij het Cultuurfonds hield ze zich ook bezig met het opzetten van een beursprogramma voor een

studie in het buitenland: 'Niets leuker dan mogelijkheden te creëren voor jonge, talentvolle mensen met een droom.' De kans om managementervaring op te doen kreeg Knibbeler bij de Koninklijke Bibliotheek, waar ze door een toevallige samenloop van omstandigheden aan de slag ging. 'Ik heb geen ongericht leven,' benadrukt ze, 'maar ook geen uitgestippeld pad. De lijn is dat ik graag waarde wil toevoegen aan iets waar ik in geloof. Dat is voor mij heel erg belangrijk.' Inmiddels werkt Knibbeler alweer bijna een decennium bij de KB, waarvan de laatste paar jaar als algemeen directeur.

Wat is een van de belangrijkste vaardigheden van een directeur in dit huidige tijdsgewricht?

'Verbinden! En dan zowel binnen als buiten je eigen organisatie. Dat is een kracht die nu echt nodig is, die hoort bij deze tijd. En daarnaast is een open, nieuwsgierige geest en de bereidheid

'Wat we met z'n allen nodig hebben om in een vernetwerkte samenleving doelen te bereiken is verbinden in plaats van te slim af zijn'

Ronald de Nijs
Eindredacteur van IP

Nieuwsgierig naar de rest?

Bestel gratis
een proefnummer van

IP | vakblad voor
informatieprofessionals

Stuur een mail naar
administratie@informatieprofessional.nl
ovv 'proefnummer'

*
Zolang
de voorraad
strekt